

WWF България
Бул. „Цар Борис III“ № 19Б
(Сграда на Алианц)
Ет. 4 и 5
София 1612

Тел. (02) 950 50 40
Факс (02) 981 66 40
office@wwf.bg
<http://wwf.bg>

До:

изх. № 3191/29.09.2021

Десислава Билева,
Зам-кмет на Столична община

Ивона Грозева
Главен експерт в отдел „Климат и енергия“,
Дирекция „Климат, енергия и въздух“
на Столична община

Относно: Обществена консултация по Доклад с рег. № СОА21-ВК66-8087/31.08.2021 г. относно отмяна на Решение № 265/30.05.2019 г. на Столичен общински съвет и приемане на „План за действие за устойчива енергия и климат на Столична община 2021 – 2030 г., включващ Програма по енергийна ефективност и Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива“

Уважаеми г-жо Билева и г-жо Грозева,

WWF България се включва в откритата обществена консултация относно разработвания „План за действие за устойчива енергия и климат на Столична община 2021 – 2030 г.“ На база на преглед на представените за консултацията документи, считаме, че е проведен сериозен и задълбочен анализ на проблемите, рисковете и възможните решения, които Столична община може да предприеме, за да изпълни стратегическите цели в областта на енергията и климата. Приветстваме тези три цели, а именно, **София да бъде климатично-неутрален, ресурсно-ефективен и адаптиран към изменящия се климат град.** Смятаме че, **София може и трябва да постигне тези три цели не по-късно от 2040 г.**

Считаме, че **цялостната амбиция на Плана, на база на приетите в представения в резюме проект на Плана мерки, може да бъде допълнително повишена.** Предлагаме някои препоръки как това би могло да бъде осъществено, **без основна преработка на проекта на плана:**

По отношение на целите и мерките за смекчаване:

- На първо място, обръщаме внимание на повишената амбиция на Европейския съюз за постигане на климатична неутралност и новата цел, заложена в Европейския закон по климата за постигане на общоевропейски спестявания от емисии на парникови газове с **55% до 2030 г.** Във връзка с това може да се преразгледа целта за намаляване на емисиите в

проекта на план с 40%, и тя да се повиши съответно, като отчитаме, че заложената в плана цел е с базова 2007 г. Очакваме, че след провеждането на климатичната среща COP26 в Глазгоу през ноември, т.г., ще бъдат постигнати редица споразумения, които ще доведат до повишаване на климатичните ангажименти на градовете, включително в рамките на **Глобалното споразумение на кметовете за климат и енергия**, което би направило уместно и навременно заявяване на ангажимент към по-високи цели за намаляване на емисиите до 2030 г., които според нас са необходими и постижими.

- Към мерките за енергийна ефективност на сградния фонд С.3.1 и С.3.2, препоръчваме да бъдат добавени формулировки и критерии, в съответствие с последния изготвен работен **вариант 1.3 на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ)** от 20 юли, т.г. Например общите цели на проекта на ПДУЕК и конкретни количествени цели за сградния фонд, могат да бъдат съотнесени към целите за спестявания на ПВУ 1.3 (1070 GWh/годишно и 215 ktCO₂/годишно), отчитайки сериозния принос на град София към целите на ПВУ.
- Приветстваме широкомащабно навлизане на ВЕИ в общинския сграден фонд, посредством залагането и изпълнението на мерки С1.10, С2.1, С.2.2 и С.2.3, и мерки С.1.3 и С.1.5 за въвеждане на критерии всички нови общински сгради да бъдат **“сгради с близки до нулево потребление на енергия”** и дори **“плюсовоенергийни сгради”**, като препоръчваме бързото изграждане на демонстрационни проекти, с които да бъде запозната широката публика.
- Напомняме, че на интернет страницата на СО сред [функциите на дирекция “Климат, енергия и въздух”](#) е посочено изграждане на **Общински енергиен център**, което ние приветстваме и считаме, че това би подпомогнало значително изпълнението на проекти в областта на енергийната ефективност и възобновяемата енергия за домакинствата в Столична община и би координирало осъществяването на политиката на общината за нейните активи. **Този център към момента не е изграден и силно препоръчваме да бъде заложен като мярка в Плана.** Такъв център може да демонстрира концепциите за ВЕИ в публичните сгради и плюсовоенергийни сгради, както е посочено по-горе, и би могъл да осъществява и редица подкрепящи дейности, свързани с планиране или изпълнение на политики, както за смекчаване, така и за адаптация (проучвания, анализи, подбор на добри практики, планиране на пилотни проекти, иновативни и интегрирани решения).
- По отношение на мярка С1.2 “Поетапно увеличаване на дела на електрическата енергия от ВИ за обезпечаване на нуждите на обществения и вътрешно-ведомствения транспорт”, обръщаме внимание, че публичният електрически транспорт на София може да премине незабавно и изцяло на енергия от възобновяеми енергийни източници, **на база на закупени и издадени сертификати за произход на електрическата енергия от ВЕИ**, като финансова и административна мярка, посредством закупуване на възобновяема електроенергия от либерализирания пазар, **която би могла да бъде дори разходно-неутрална мярка**, с оглед на конкурентните цени на ВЕИ електроенергията. В средносрочен план, препоръчваме да се търсят публично-частни партньорства, особено под формата на енергийни общности и кооперативи с демократично гражданско участие, за максимално утилизирание на откритата и покривна площ на транспортни депа и други обекти на територията на общината.
- Препоръчваме да се търсят форми на **енергийни кооперативи и общности** с широко гражданско участие и по отношение на топлинната енергия от възобновяеми източници, което може да се заложи в конкретика към мярка С2.2. за изготвяне на практически наръчник за енергийни общности, като се проучи модела за **“слънчеви топлофикации”**¹.

¹ Например добри практики за слънчеви топлофикации в страни членки на ЕС, в публикации по проектите REScoop: <https://www.rescoop.eu> и SDHP2m: <https://www.solar-district-heating.eu/>

По отношение на целите и мерките за адаптация:

- Приветстваме цялостния подход, възприет от екипа по разработването на Плана, за установяване на климатичните рискове и уязвимости по сектори (Приложение б). **Извършена е много сериозна по обем и качество работа**, която поставя основите на цялостното управление на адаптацията към климатичните промени в общината.
- Обръщаме внимание, че идентифицираните уязвимости в секторите “води” и “околна среда и биоразнообразие” са ключови, тъй като те от своя страна са свързани и засягат уязвимостите в икономическите сектори, посредством регулиращите водния режим и микроклимата екосистемни услуги. Затова към мерките в тези сектори - управление на водите и зелени, природо-базирани решения, трябва да се подходи приоритетно. По-долу отправяме конкретни предложения за дефиниране и прецизиране на такива мерки:
- В резюмето на Плана е представена **мярка А.4.6 „Микро водни каскади и цикли за превенция от интензивни извалявания“**, която обаче отсъства в програмата от мерки за адаптация към климатичните промени. Такъв тип мярка, свързана с управлението на водите при интензивни валежи, има място в Плана, като конкретно ще създаде възможност за устойчивото управление на водните течения и предпазване на части от града от наводнения в условията на все по-чести и дълготрайни поройни валежи. В допълнение е добре да се помисли за комплексно управление на интензивните валежи и недопускане на претоварване на изградената канализационна мрежа. Това може да стане посредством изграждането на буферни (ретензионни) обеми, както на терена, така и изграждане на подземни резервоари, които да поемат допълнителния товар в канализационната мрежа. Добър подход би бил разработването на числен хидравличен модел, който да симулира различни сценарий на натоварване в канализационната мрежа и локализирането на критични точки от мрежата, в които да бъдат предприети мерки за намаляване риска от претоварване и преливане на канализационната мрежа.
- Адаптацията към климатичните промени неминуемо минава през разработването на конкретни **мерки за управление на речните течения**, които протичат през град София. Очакваните промени по отношение на интензитета и времетраенето на поройните валежи ще доведат до невъзможност на коригираните речни легла да провеждат високите води, които се формират следствие от падналите валежи. Това води до необходимост от проучване на варианти и разработване на мерки за **прилагане на природно-базирани решения по отношение на възстановяването на речните легла и създаване на условия за поемане на високи води** в условията на поройни валежи, в комбинация със снеготопене.
- Не са предвидени и конкретни **мерки за възстановяването на участъка от река Искър след язовир Панчарево**. Този участък има **потенциал за обособяване на влажни зони**, с цел поемане на високи води и естествено пречистване на водите на река Искър. Още повече, че в последните години река Искър на няколко пъти излиза от леглото си при град Нови Искър, което ясно подсказва, че необходимостта от предприемането на **възстановителни мерки** в участъка след язовир Панчарево е крайно наложително. В участъка все още има запазени крайречни територии, които позволяват да бъдат предложени конкретни мерки за приложение на **природно-базирани решения в крайречната тераса**.
- По отношение на създаването на мярка А.4.3 и създаването на “синьо.зелени” арки за прохлада в градска среда, както и ландшафтните мероприятия по мярка 4.4, препоръчваме

разработването от Столична община на комбинирано техническо задание за двете мерки. То може да идентифицира подходящи типове **природно-базирани решения в градска среда, които от една страна максимизират предлаганите от ландшафтните решения екосистемни услуги, и местата на търсене на тези услуги**, идентифицирани в Приложение 6, а от друга - предлагат възможности за **възстановяване на елементи на градското биоразнообразие, включително растителни и животински видове** (например уязвими опрашители, риби, птици и земноводни). “Арките”, зелени площи, покриви и други ландшафтните решения и възстановени елементи на биоразнообразието, могат да се планират, разработят и поддържат на база на **ГИС карти, достъпни за широката публика, училищата и ВУЗ**, което да предостави възможности за практическо обучение, в изпълнение на изключително необходимите климатични образователни мерки, заложи в плана.

Като заключителен коментар, по отношение на финансирането на мерките и климатичните проекти и политики на Столична община, считаме, че добрите практики за създаване на общински програми и финансови механизми, насочени към смекчаването и адаптацията (напр. мярка А.1.2), следва да бъдат разширени и управлявани по интегриран начин, който да насочва общинските, национални, европейски и частни средства към нуждите и мерките, идентифицирани от настоящия и следващи планове. Препоръчвам Столична община да идентифицира и изпълни **конкретна финансова цел (напр. процент от капиталовите инвестиции), директно насочена към климатично действие**, в съответствие с дефинициите и критериите на **Таксономията за устойчиви инвестиции на ЕС²**, при спазване на **Принципа за ненанасяне на значителни вреди за околната среда и климата (DNSH)³**.

Оставаме на разположение за допълнително обсъждане на проекта на Плана и отправените от WWF България коментари и препоръки. За допълнителна информация, моля да се обърнете към Апостол Дянков, старши експерт „Климат и Енергия“, на посочените контакти: +359 886 745 777 | advankov@wwf.bg

С уважение,

Веселина Кавръкова
Изпълнителен директор
WWF България

---

² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/c2021_1054_en.pdf